

ter at oprette en Børneskole, at den aabenbart vedblivende maa stilles som Betingelse for at være berettiget til at fortsætte Skolen. (Ordføreren: Ja.) Ja, det er vistnok rigtigt, men jeg tror, at det vilde være i sin Orden, at det blev udtryffeligt udtalt, saaledes altsaa, at det blev klart, at, dersom denne Betingelse ikke vedblivende var tilstede, kunde Skolen ikke længere forsvares. Man har i den norske Lov en aldeles tilsvarende Bestemmelse som den, der her er foreslaaet af Udvalget, men man har der udtryffeligt taget Hensyn til Skolens vedblivende Bestaaen. Det hedder i § 76: Ingen maa oprette eller fortsætte en allerede oprettet Privatskole, hvori der undervises i de under Almueskolen efter denne Lov hørende Gjenstande, med mindre vedkommende Skolekommission har afgivet paalideligt Vidnesbyrd om den Paagjældendes hæderlige Wandel. Det er klart, at Redaktionen kan være bedre, men det maa paases, at den Betingelse, der stilles ved Skolens Begyndelse, ligeledes er tilstede, saalænge Skolen skal have Lov til at bestaa, og det tror jeg er en saa naturlig og rigtig Bestemmelse, at den helst bør udtales ren og klar og ikke blot være tilstede som en selvfølgelig Slutning.

**Ministeren for Kirke- og Undervisningsvesenet (Fischer):** Det er kun saa Bemærkninger, jeg har at fremsætte til det nu foreliggende Afsnit. Jeg skal tillade mig at begynde med den Bemærkning, som blev fremført af den ærede 7de Landsthingsmand for 2den Kreds (Schlegel) med Hensyn til Sorø Akademis Midler. Det er ganske vist, at man til forskjellige Tider har beklippet disse Midler temmelig stærkt og taget dem i Beslag til Formaal, som stundom have ligget noget fjernt fra, hvad man egentlig kunde tænke sig at være Sorø Akademis Formaal, men paa den anden Side skal det indrømmes, at endnu er der slet ingen Fare. Der skal komme et meget stort Antal Skoler af den paatænkte Art tilstede, inden der kan blive Spørgsmaal om, at Sorø Akademi vil mangle Midler til at understøtte dem, og skulde det ske, mener jeg, at det Første, der vil være at tage under Overveelse, vil være, om man ikke bør lette dets Budget for de andre fremmede Formaal, der ere henviste dertil. Strække Midlerne saa ikke til, kan der maaske blive Spørgsmaal om at yde et Statstilskud. I den Orden har jeg tænkt mig Sagen. Det ærede Medlem har til § 11 stillet et Ændringsforslag, som gaar ud paa at foretage en Redaktionsforandring i Slutningen af 4de Stykke. Jeg skal tillade mig at sige, hvilken den Tanke har været, der har ledet til den Affattelse, som nu findes. Det er ganske vist, at der kræves Offre fra Kommunen for at bringe en saadan Skole som den, der omhandles i § 11, i Stand, men naar nu ved Siden deraf Staten af Sorø Akademis Midler giver et Til-

skud, forekommer det mig ogsaa, at Staten maa have Ret til at sige, at, saafremt det kan ske uden Offer fra den vedkommende Kommunes Side, bør den optage Nabokommunernes Børn paa samme Vilkaar som sine egne, og der er jo udtryffeligt knyttet den Betingelse til, at der er Plads i Skolen til at optage Børnene. Er der nemlig det, og Børnene, som det i Almindelighed vil være Tilfældet, yde Skolepenge, vil der ikke føres nogen Byrde over paa Kommunen ved denne Bestemmelse. Tværtimod vil jo Kommunen staa sig ret vel ved at faae saa mange betalende Elever i Skolen, som den kan have. Den ærede 1ste Landsthingsmand for 1ste Kreds (Krieger) reiste paany Spørgsmaalet om Ønskeligheden af en almindelig Revision af Skolelovgivningen. Ja, jeg skal meget villig anerkjende, at det er høist ønskeligt, om man kunde faae en hel ny Skolelov; men for det Første turde det vel hende, at de Vanskeligheder, der ere tilstede, naar Spørgsmaalet om at enes om visse væsentlige Bestemmelser som dem, der nu foreligge, kunde blive større, dersom man kom ind paa en hel Skolereform; og dernæst skal jeg gjøre opmærksom paa, at et saadant Arbejde kræver betydelige Kræfter, naar det skal sættes i Værk paa en tilfredsstillende Maade, og at jeg ikke veed, hvor disse nu ere at finde. En Minister kan selv paatage sig at udarbejde et Lovforslag som det her foreliggende og anbefale det til Rigsdagens Overveelse; men at paatage sig en Omarbejdelse af den hele Skolelovgivning er ham umuligt, thi i Ministeriet er der ingen Kræfter, som ere brugelige dertil. Dersom det her foreliggende Lovforslag maatte blive ophøiet til Lov, vil man i Ministeriet have en Mand, hvis Opgave det maa være stadig at have en fuldstændig Revision af Skolelovgivningen for sig, og han vil gennem Skoleinspektørerne rundt om i Landet være udrustet med den fornødne Assistance til at udføre et saadant Arbejde paa en tilfredsstillende Maade. Vil man altsaa en fuldstændig Revision af Skolelovgivningen, saa søge man at fremme nærværende Lovforslag; thi det vil være Veien til at bringe en Revision tilstede. (Krieger: Maa jeg bede om Ordet!)

Udvalget har kun stillet Ændringsforslag til § 13, men dette Ændringsforslag er jo rigtignok til Gjengjæld af meget omfattende Natur; thi det gaar for det Første ud paa, at § 13 skal gaa ud, og det gaar dernæst ud paa, at der skal sættes en anden Paragraf ind, som handler om ganske andre Ting, end hvad der er omhandlet i Lovforslagets § 13. Det er aabenbart undgaaet det ærede Udvalgs Opmærksomhed, at dets Ændringsforslag i Virkeligheden indeholder to Ting, for det Første, at § 13, som handler om Tilskud til Højskoler og Understøttelse til Højskoleelever, skal gaa ud, og for det Andet, at der skal optages en ny Paragraf, som handler om Afgang til at oprette Privatskoler. Det er jo muligt, at